

A „Geodézia és Kartográfia” küldetéséről, törekvéseiről és nehézségeiről

Dr. Joó István prof. emeritus; főszerkesztő

A Geodézia és Kartográfia (továbbiakban GK) profilját/működésének területét már a folyóirat neve is megadja: „geodézia és kartográfia”, más néven „felmérés és térképezés”.

Természetesen ez az elnevezés mára kibővíthetne az ingatlan-nyilvántartással, a fotogrammetriával, a távérzékeléssel, a műholdgeodéziával, sőt a térinformatika/geoinformatika és egyéb szavakkal is. Mindez azonban a lényegen nem változtatna, hiszen szakterületünk feladata évszázadok óta ugyanaz; azaz a *társadalom* (és azon belül) az egyes ágazatok, intézmények ellátása olyan adatokkal, információkkal, amelyek révén az információ egyrészt konkrét földrajzi helyhez köthető, másrészt ezek segítségével a kérdéses program célirányosan tervezhető; továbbá áttekinthető képet nyújt az adott tematikáról.

Ennyi „profil-értelmezés” után rátérünk a GK tulajdonképpeni *küldetésének* vázolására. Ezt alapvetően meghatározza a két tulajdonos, nevezetesen az FVM keretében működő *földügyi szakigazgatás*, továbbá az *MFTTT* (korábban GKE). Ebből a tulajdonosi szerkezetből következik, hogy lapunk alapvető feladata a földügyi szakigazgatás feladatainak támogatása, az ehhez kapcsolódó operatív feladatok és kutatás-fejlesztések segítése, fórum biztosítása az egyes témakörök (és az azt hordozó szakemberek) számára.

Az MFTTT (Társaság) vonatkozásában a GK feladatai a már leírtak alapján értelmezhető; információtovábbítás, rendezvények (és társadalmi/szakmai) programok bemutatása stb.

A GK ezen két fő feladatával természetesen a lap küldetését nem lehet lezárni, sem szakmai, sem pedig társadalmi értelemben. Hiszen a magyar geodézia, felmérés (Állami Földmérés, ingatlan-nyilvántartás stb.) többet jelent, mint maga

az FVM-hez tartozó földügyi szakigazgatás. Hiszen e tevékenységkör hatásai messze túlnyúlnak az ágazati határokon. (A bővebb kifejtéstől most eltekintünk.)

De hasonló a helyzet a Társasággal is (MFTTT). Hiszen szakterületünket számos más társadalmi szervezet is érinti (érintheti), például a Magyar Mérnöki Kamara, a Magyar Földmérési és Térképészeti Vállalkozók Egyesülete stb.

Mindezen túl, szakterületünkben fontos képzési (továbbképzési) funkciót látnak el az egyetemek, főiskolák, szakközépiskolák. Ugyancsak kiemelkedő a kutató-fejlesztő tevékenységet ellátó akadémiai intézmények (pl. GGKI/Sopron), továbbá a profilba vágó tanszékek szerepe is.

Megállapítható tehát: a GK sokirányú kötelezettségnek kell eleget tennie, de ezek közül kiemelten kell ügyeljen a „két gazda” (természetesen nem feudális értelmű) igényeire. Ugyanakkor természetesen a lap tevékenysége során meg kell őrizze viszonylagos önállóságát is; azaz a természetes kötődés mellett a lap meg kell óvja önálló arculatát, tárgyilagosságát és kritikai szabadságát.

A továbbiakban tömören foglalkozunk a következő három kérdéskörrel:

- a GK és a közelmúlt szakmai fejlesztése;
- a GK újszerű feladatvállalásai;
- a folyóirat működésének nehézségei, hiányosságai.

A Geodézia és Kartográfia c. folyóirat közreműködése az utóbbi évtizedek szakmai fejlesztési programjaiban

Mindannyiunk előtt jól ismert, hogy a XX. sz. második fele és a XXI. század eleje számos új tu-

dományos eredményt hozott. Ezek a merőben új eredmények aztán felgyorsították az egyes ágazatok technológiai fejlesztési törekvéseit is.

A részletesebb áttekintés helyett csupán címszavakban utalunk ezen – ma is tartó – fejlesztési hullám geodéziai–térképészeti–földügyi törekvéseire:

- űrkutatás; műholdgeodézia, GPS;
- gyors és gazdaságos adatgyűjtés; távérzékelés;
- a számítógépek megjelenése (és digitális technikák) bázisán szűkebb szakterületünkön is gyors fejlődés ment (megy) végbe; adatfeldolgozás és -tárolás, -szolgáltatás, majd információs rendszerek, digitális térképek; tér-, illetőleg geoinformatika;
- korszerű ingatlan-nyilvántartás stb.

Megállapítható, hogy a GK nem csupán közölte az ilyen fejlesztésekkel kapcsolatos anyagokat, vitákat, hanem a maga eszközeivel segítette ezen fejlesztések megértését, elfogadását, támogatását (lásd a rendezvényekről készített riportokat, továbbá a szakágazat irányítóival készített interjúkat).

Az utóbbi években a GK Szerkesztőbizottságának és Szerkesztőségének újabb feladatvállalásai

1. A közismert IM (bíróági) törekvés, azaz az egységes földügyi szakigazgatás megbontási kísérletének kivédése érdekében határozott támogatást adtunk az FVM számára. Ez csendes és kultúrált demonstrációként realizálódott a lapnál! Külön kiemelhető ebből a GK 2005/3. számában közreadott interjú *Apagyí Gézával*, az FVM főosztályvezetőjével, továbbá *dr. Balázs László* tömör és mégis meggyőző tanulmánya, amelyben a szakterületünket ért 1945 utáni átszervezések hatását és tanulságait foglalta össze. Ezen túlmenően a GK 2005. évi 3–6. számaiban (összesen négy hónapon keresztül) „demonstráltunk” a földügy egységének megőrzése érdekében. Erre „feláldoztuk” három alkalommal az adott számok címlapjait és egy alkalommal a hátsó külső borítót. Emellett megjelentettük a demonstráció céljával egyetértő legmagasabb tudományos/szakmai rangú személyiségek és vezetők aláírását is (négy akadémikus, nyolc egyetemi tanár, a polgári és katonai szolgálat két vezetője, továbbá 28 nagytekintélyű elismert szakmai vezető).

2. Lapunk a közölt interjúk és riportok során elhangzott kérdéseken (megjegyzéseken) keresztül eljuttatta az FVM felső vezetéséhez a földügyi

szakigazgatás jelenlegi problémáit és a jövőbeli kibontakozás érzékelt buktatóit, gondjait (például a Nemzeti Kataszteri Programhoz felvett hitelek törlesztési kockázatát, a geodéziai alapkutatások forrásproblémáit, a magyar információs társadalom (IT) megvalósításához szükséges földmérési–térinformatikai hozzájárulási kötelezettségeit és azok feltételeit stb.).

3. Lapunk támogatja a földügy területén létrejött szakmai/társadalmi szervezetek munkáját, ösztönzi a közöttük lévő együttműködés további mélyítését (MFTTT, Magyar Mérnöki Kamara, Magyar Földmérési és Térképészeti Vállalkozók Egyesülete).

4. Tovább erősítjük az erdélyi kollégákkal már kialakult együttműködést (EMT). Emellett arra ösztönözzük a földügyi szakmai (központi és vidéki) szervezeteket, intézményeket, hogy a magyar–román együttműködéshez hasonló kapcsolatrendszer alakuljon ki: Szlovákia, Kárpátalja, Szerbia, Horvátország és Szlovénia viszonylatában is.

5. A GK színes borítóképei egyrészt esztétikai szerepet hordoznak, másrészt hangsúlyozzák a szöveges anyagot, továbbá megismertetik a (hazai és külföldi) olvasókat a magyar kultúra, művészet értékeivel, sőt még a magyar történelem fontosabb eseményeivel is!

A Geodézia és Kartográfia működésének hiányosságai (javítandó területek)

A GK a több évtizedes működés alatt eléggé jól kialakult arculatot mutat. Ismereteink szerint az olvasók nagyobb része kedvezően ítéli meg lapunkat. Ennek ellenére a folyóirat még jobban meg tudna felelni feladatkörének, ha az előforduló hiányosságokat fel tudnánk számolni; vagy legalább mérsékelni tudnánk azokat. Ilyenek (a teljesség igénye nélkül) a következők.

- Alig érkezik szerkesztőségünkbe a bennünket érdeklő tanulmányokról, kiadványokról készített ismertetés; szemben a *Homoródi* prof. egykori tevékenysége során kialakult gyakorlattal.
- Örvedetes, hogy a kollégák egyre nagyobb számban/gyakorissággal utaznak külföldi rendezvényekre, tanácskozásokra. Ugyanakkor egyre kevesebb erről szóló (de szakmai ismereteket is tartalmazó) beszámolót kapunk. (Vagy ha kapunk is, akkor túl hosszú idő után, és így a közölt információ értéke és hatása erősen csökken.)

- Napjainkra a folyóirat részére alig érkezik olyan felhívás (összeállítás/tájékoztató), amelyből a ritkábban külföldre utazó kollégák is kellő időben értesülhetnek, hogy hol, mikor és milyen tárgyú tanácskozásra kerül sor. (Ha ez tartósan így maradna, akkor a szakterület két csoportra szakadna: a „jól értesültek” és a „lehetőséget késve megismerők” csoportjára; amely mögött akár tendenciát is lehetne feltételezni. (Reméljük, hogy ez nincs így!)
 - Egyre több gondot okoz, hogy a beérkezett tanulmányok érdemi lektorálására a kollégák közül csak kevesen vállalkoznak; illetve csak rövid (egy-két soros) véleményeket kapunk.
 - Az utóbbi időben a lapnál kialakított „témafelelős” rendszer (egy-két kivételtől eltekintve) gyengén működik.
 - A tanulmányként beküldött cikkeknek elég gyakran hiányzik az idegen nyelvű cím (angol és német), továbbá az angol nyelvű összefoglaló, pedig ezek révén a külföldi kollégák jobban megismerhetnék eredményeinket, gondjainkat és törekvéseinket.
 - A fiatal szerzőktől elég gyakran kapunk olyan tanulmánynak szánt anyagokat, amelyeknél hiányzik a problémakör korábban megjelent forrásainak feltüntetése, a bevezetőben való említése („gyökerek”). Ez egyszerre utal szakterületünk (és kollégáink) egykori munkájának hiányos ismeretére, másrészt az oktató intézmények felelősségére is!
 - Rendszeresebb tájékoztató anyagokat szeretnénk kapni (és közreadni) az újabb előírásokat készítő (kidolgozó) kollégáktól (FVM FTF).
 - Fontos feladatnak tartjuk, hogy a földügy mindegyik területéről (ingatlan-nyilvántartás, földhasználat stb.) rendszeresen kapjunk anyagokat (lásd pl. „Ingatlan-nyilvántartási törvény”), amely ma még csak esetszerű.
 - A földügy jogi szabályozásával foglalkozó vagy azt érintő anyagoknál kérjük a szerzőket olyan tárgyalásmódra, amelyet a „nem jogász” végzettségű szakemberek is könnyen megértenek.
 - Végül szólni kell a GK-ban közölt, jó részben „protokoll” anyagokról is. Ezekre természetesen szükség van. Ugyanakkor jobban kell ügyelnünk ezek terjedelmére és gyakoriságára; továbbá el kell kerülni ezekben ugyanazon információk ismételt közreadását.
- (Előre is köszönettel várjuk a kollégák – olvasók és szakírók – szíves támogatását!)

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a
MAGYAR FÖLDMÉRÉSI, TÉRKÉPÉSZETI
ÉS TÁVÉRZÉKELÉSI TÁRSASÁG TITKÁRSÁGA
ELKÖLTÖZÖTT

a Budapest II. ker., Fő u. 68. sz. alatti irodából.

Új címünk:

1149 Budapest, Bosnyák tér 5., I. em. 105.

Telefonszámunk változatlan: 201-86-42

Faxszámunk: 460-41-63